

Nejlacinější
tydeník
lepší český
tisk

POKROK ZÁPADU

BEST ADVERTISING
MEDIUM

Založen 1.—Roč. 38. Omaha, Neb., ve středu 12. května 1909. Číslo 42.

Zprávy zahraničné

ČECHY.

Městská rada pražská odepřela večerou souhlas s podotknutím, že do té doby nebude spolupůsobiti, dokud bude užíváno při nich výhradně řeči německé. Má se za to, že podobně zachová se celá řada českých obcí. Samosprávné obce české konají pro vládu velmi mnoho, co nespadá do jejich povinností, a učinili všechny po příkladu Prahy, nastanou tím pro vládu, která vzpírá se uznati češtinu, jako vnitřní úřední řeč v Čechách, čestná nepřijemnost. Již jednou podobná akce byla zahájena, ale nesetkala se s velkým výsledkem.

Pražští Němci, dle telegrafické zprávy, jsou úsravně rozčileni, poněvadž přý Čechové, obvinění z násilnosti proti Němcům, byli po prokázání nově buďto zcela propuštěni, nebo odsouzeni pouze k malému trestu. Že přý v tom je pro Čechy povzbuzení k novým výtržnostem, nařikají v placivém telegramu, který do Ameriky putoval přes Vídeň. Němci pražští by nejraději viděli, aby vláda rakouská povýšila Čechy za každé "Na zdar!" a spínají ruce k nastatnému světu, když soudy, nemožno na obviněných naléztiny, rozhodnou spravedlivě.

RAKOUSKO-UHERSKO.

Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny ruské rady dodatečně schválil vyčlenění pokladničních pokůček, jimiž kryto bylo vydání na mobilisaci během poslední kritické doby. V poslanecké sněmovně zabývána byla debata o předložení, že týká se zvýšení daní z piva a kořalky. Předloha tato jest závaznou částí berního programu, jímž má být docíleno úpravy státních financí, které posledním velkým vydáním na armádu utrpěly velikou ztrátu.

Budapeštské dělnické krubry měly v úmyslu při příchodu císařského Františka Josefa do Budapešti uspořádati velkou demonstraci ve prospěch všeobecného a rovného práva hlasovacího. Tento plán ale byl zmařen okolností, že panovník přišel do Budapešti dříve, než se očekávalo. Vůdce strany neodvážil se vyjít na ulici, aby se neobjevily příjaty v andieně.

Úředně se oznamuje, že císařští manželé německí při svém příchodu do Vídně dne 14. května uvítáni budou celou císařskou rodinou. Již tímto okazánu uvítání má být naznačena důležitost této návštěvy. Sděluje se, že v té době přibude do Vídně také německý říšský kancléř kníže Budov.

Spory mezi uherskou vládou a hamburskou obchodní lodí jsou zase urovnány a vláda dovolila společnosti opět dopravu uherských vystřelovačů. Když svého času uherský ministr vnitřních věcí Andrassy oznámil hamburské společnosti, že zakazuje se jí doprava uherských přistěhovalců, odůvodnil krok ten jejími spory se společností "Adria".

Videňáků velmi příjemně dotkla se zpráva, že císař německý s císařovnou navštívil Vídeň. Návštěva byla ustanovena na den 14. května, až se budou manželé císařští navracet ze své cesty z Korfu. Na dobu pobytu německého císaře a císařovny přestěhuje se rakouský císař ze Schoenbrunnu do svého hradu, aby bylo poskytnuto širokému obecenstvu vzátní poctu a oboje císařským hostům. Dr. K. Lueger jako hlava městské správy vyjde hostům vstříc a pozdraví je jménem vídeňského obecenstva a poděkuje německému císaři za veliké služby, které prokázal rakouské říši v posledních kritických dobách.

FRANCIE.

Májová slavnost v samotné Paříži a v provinciích vypada docela klidně a nedošlo k nepokojům ani v místech Méru a Massanet,

kteří jsou střediskem stávků. Víceky možné přípravy, které učinila vláda, patrně odstrašila mnohé a výzva na dělnictvo, aby zastavilo práci na dobu 24 hodin, byla uposlechnuta jen v málo případech. Vůdce dělnictva se sami vyslovili, že neměli v úmyslu žádná zvláštní kroky na den 1. května a že se vláda zbytečně děsí. Podle policejních seznamů, je stávkujících v Paříži jenom něco přes 22,000 osob, byly uspořádány některé schůzky a největší z nich v dělnické bursě. Několik telegrafistů a telegrafistek bylo propuštěno z práce, poněvadž se v čas nedostavili. — Nedaleko stanice St. Lazaire bylo 5 kabelů, obsahujících 300 telegrafních drátů přezváno a následkem toho byli vádci někteří ze služby suspendováni a budou se muset zodpovídat před disciplinárním soudem. Jinak všude v všech provinciích odbyla se slavnost velice klidně a nikde nedošlo k nějakým výtržnostem. Obavy, že dojde k všeobecné stávce, byly zbytečné.

RUSKO.

Prekvapující uplatnění rakouské vojenské síly v balkánské krizi a ruské vědomí vlastní slabosti od rasko-japonské války přivodily změnu v ruské vojenské politice. Za změnách okolností sledovalo se, že postavení rus. vojska v Polsku, jež ze tří stran ohraničeno jest německým a rakouským územím a jež plných tři sta mil vytyčuje se od vlastního Ruska, jest příliš nebezpečné, a proto má být upuštěno od starých obranných linií a na místě nich má být zřízena nová více východní linie se silnými pevnostmi Kovno a Brest-Litovsk, za níž budoucí prováděna býti má mobilisace. Západní část Polska nebudou pak pro význam obranu více brány v úvahu, což zvláště pro Francii stane se nepřijemným, neboť bude tím zbavena opory proti Německu. Zpráva o vyklizení pevnosti v Polsku dala podnět ku fantastickým pověstem, že Rusko hodlá Polsko prodat Německu, a některé časopisy se již také vážně o tom rozepsaly.

Při poslední své audienci u cara Mikuláše předložil předseda ministerstva Stolypin carovi své ultimatum. Žádal, aby on buďto zřekl se všech svých špielů a vyrabitelů různých spiknutí anebo by přijal demisi jeho i celého ministerstva. — Naprosto zpátečnický živel v okolí cara, který přejí tento spiklenecký, smýšlí zároveň nepřátelsky vůči Stolypinovi, a tu tento rozhodnul se s těmito kreaturami různé sdělovati. Ale při zvláštních poměrech, jaké v Rusku panují, jest možným i to, že car sice přání Stolypina nevyhoví, ale car přesto to bude požadovati, aby Stolypin v úřadě svém setrval, a tento se také, jako již před tím několikrát, vůči svému "baťušky hospodara" podrobí.

TURECKO.

Zprávy, jež z Cařihradu docházejí, jsou už mírnější. Nový sultán ujal se vlády a státní mašina půjde po značcích, jež byly učiněny, dříve. Prozatím pilně se vyšetřuje, co a jak mělo by se zaříditi a pod. Komise parlamentní, jež spisuje inventář Yildis Kiosku, ježto řadí tam bandité a lupiči. Také tajemník rakouského vyslanectví, český šlechtic, hrabě Deyn z Strážce, byl předpán lupičem, před kterým však podářílo se mu uprchnouti.

Jak zprávy z Cařihradu oznamují, nepokoje v asijském Turecku trvají stále, ba běhoun na sebe hrozivější tvárnost. Zvláště v okolí Tarsu dějí se hrozné věci. Některé podrobnosti nelze ani vyliciti,

Tolik jest jisto, že v provincii oně povraženo bylo nejméně deset tisíc osob. Dle jiných odhadů usmrceno bylo 25,000 lidí. Vesnice o 500 až 600 obyvatelích, jako Osmanieh, Bazshe, Hamadieh, Kara, Kristian, Keoy a Kozoleok, byly v pravém slova smyslu smeteny s povrchu zemského. Jiné osady s větším počtem obyvatelstva také velice trpěly. V jedné osadě o 4,000 obyvatelích zůstalo na živě pouze sto osob, většinou žen a dětí. Krveprolití prováděno bylo bez milosrdenství. I Rekové a Sýřané pobíjeni byli spolu s Armény. Celé rodiny byly upáleny ve svých příbytech. Mnoho set dívek a žen bylo zhanobeno a odvyčleno do harémů. V jednom místě vzal se 100 Arménů tureckým vojákům, načež byli odvedeni do polí, kde byli do jednoho postříleni. V okolí Tarsu jsou armenští dívky vyměňovány za koně a pušky. Dvůr americké mise jest naplněn uprchlíky. Turci incizírně pasou svoje koně a stáda dobytka na jejich osyřelých polích.

AFRIKA.

Exprezident Roosevelt má na své výpravě opravdu štěstí. Jak zprávy oznamují, dne 4. května opět zabil dva lvy, každého jednou ranou, a tím dobil rekord v jediném lovu, pokud jedná se o anglické území, zastřeliv až dosud šest lvů během devíti dnů. Neobyčejně střelecká zručnost Rooseveltova má velký účinek na domorodce, kteří jej doprovázejí a kteří v nářečí svým nazývají jej "Bwana Tumbo," což znamená prvou zvláštní važnost. Roosevelt sám jest velice spokojen s dosavadním výsledkem svého lovu a nyní ehytá se na lov žiraf. Jedno stádo zvířat těchto bylo viděno trochem jižněji. Domorodci byli vysláni, aby zjistili jejich nynější pobyt.

Zprávy americké.

Mirový kongres v Chicagu.

Minulý týden byl v Chicagu zahájen druhý mírový kongres, k němuž sešlo se mnoho vynikajících osob z celého světa. Jednání kongresu neslo se vesměs ve směr odstraniti války, jež si národové nepřejí, a jež vyvolávají spory mnohdy velmi lehkomyšlné. V tom asi smyslu prohlásil se také generál Frederiek Grant, velitel departamentu jezerního, jenž se přímo vyjádřil, že války vyvolávány jsou obchodníky a diplomaty. Prezident Taft poslal kongresu mírovým návrh následujícího znění: "— Velice želím, že nemožno dostaviti se do nastávajícího mírového sjezdu v Chicagu, abych tam vyslovil upřímný souhlas s přednětem shromáždění tolika vynikajících mužů pro světový mír. Že učiněn pokrok všude v ústředí mezinárodním přitíněním a mravním tlakem národů na zem, připustí každý obznaněný s dějinnými. — Je pravdou, že zbrojení pokračuje v nákladnosti své, že břemena se soubře zbrojeřích rostou stále obtížněji. Možnosti války nyní vyčelují hlavně z nezdůvodnosti války a v zemích, kde není stálosti aneb vnitřní správy. Spojené Státy přispěly nemálo míru podporou zemí slabších ve vnitřní správě, by v nich posily zákon a řád. Toto národní pěstounství podporuje mezinárodní mír a pokrok vzdělanosti. Politika Spojených Států vyhýbat se váleka ze všech okolností, leč neshodných se etí a nejvyšším blahem vyjasnila se sčítu zcela zřejmá. Mohu jen dodat, že pokud zákonitý vliv můj sáhá v něm úradě do hlavy této vlády, použiji ho vždy pro pokoj nejen mezi touto zemí a jinými zeměmi, ale i mezi našimi bratrskými národy. W. H. Taft." — Na sjezdu byly přijaty resoluce, vyslovující se mezi jiným v tom smyslu, že války jsou již přezhřelými; že žádný spor mezi národy, vyjma takový, v nichž by se jednalo o národní život a neovdivlost, neměl by býti projednáván jinak nežli

Podzemní jezero.

Nedaleko Silver Lake, Ind., provadilo se na povrch podzemní jezero, jehož vody zatopily cesty na vzdálenost několika set yardů do 20 stop výšky. O nebezpečí neměl nikdo tušení, až před několika dny když první povozy chlely jeti po dotyčných cestách, našly pravidelné jezero, kde před několika ještě hodinami byla pevná zem. Pozornější je, že toto nové jezero oživeno je množstvím bezokých ryb.

Michigau speje k prohibici. Počátkem tohoto měsíce zavřeno bylo ve státu Michigau 585 hostině a 10 pivovarů v 19 okresech, jež při poslední volbě odhlasovaly "sucho". Třicet z 83 okresů ve státu jsou nyní "suché". — Okresy, v nichž hostince byly uzavřeny, jsou následující: Algon, Eaton, Livingstone, Hillsdale, Calhoun, Jackson, Branch, Hillsdale, Ionia, Genesee, Sanilac, Tuscola, Isabella, Alcona, Clare, Newaygo, Kalkaska, Benzie, Charlevoix a Emmett.

První panamský prezident zemřel.

V Panamě zemřel první prezident nejmladší republiky americké, dr. Manuel Amador po delší nemoci ve věku 75 roků. Zemřel byl úasten na revoluci proti Columbi v r. 1903, kteráž vedla k neodvislosti Panamy. Narodil byl v Cartagena a tam také věnoval se obchodu, teprve později vrátil se na lékařství. Prezidentem stal se, aniž by se byl o tom uchýzel. Byl své doby vřehmím lékařem pro společnost železniční a tichomořskou poštovní paroplavební. Od chudých byl milován, protože léčil je zdarma. Zůstavil vdovu a dva syny.

Svýčarští kamzíci pro Yellowstone park.

Z Bernu, ve Švýcarsku, bylo posláno do Soustátí pět kamzíků, jež jedou přes Hamburg do New Yorku a odtud do Yellowstone národního parku. Jsou to tři kozy a dva kozlové, které švýcarská vláda darovala Spoj. Státům, jež si tyto přily milí v národním parku. Jeden lovec, který po několik let byl již ve Spojených Státech, malé stádo to doprovází do New Yorku a možná, že až do Yellowstone parku.

Nestěti na panamském průplavu.

Následkem porouchané vzdušné brzdny na hlínu a kamení odvážejícím vlakem, událo se v Gold Hill sekei vážné nestěti. Zemí naložené káry hnaly se s ohromnou rychlostí po svahu a sřítily se do Culebra zákupu, při čemž bylo 11 dělníků usmrceno a 9 těžce poraněno.

Hostinští zanechávají svých obchodů.

Následkem zvýšení hostinské licence z \$500 na \$750, více než 500 hostinských zavřelo v Baltimore své živnosti. Majitelé jejich jsou většim dílem Němci v chudších čtvrtích města, ale také Češi a jiní přistěhovalci. Pavel Mang, který se živil z malého hostince přes dvacet roků, musel také zavřít, což jej dojalo tak, že spáchal sebevraždu. Zadusil se plynem.

Trust okradá i vládu.

Členkou společnost v New Yorku a New Jersey "American Sugar Refining Co." byla nucena v minulých dnech zaplatiti do vládní pokladny \$2,269,898, o které okradla spolkovou pokladnu. Bylo před soudem dokázáno, že společnost ta po deset pláňeb roků den co den a soustavně okradala vládní pokladnu o dan tím, že vázila dovážející cukr z ciziny na špatných váhách. Společnost měla v přístavisti v Brooklynu 17 váh, na nichž vázila sudový cukr skládaný s lodí a odvážený do pivokovaru. Vládní úředník vážil a měl při sobě zřízení společnosti za svědka. Společnostní svědek měl nloženo srovnati váhy tak, aby vážily méně, nežli bylo správně, by společnost nemusila platiti tak vysoké clo, jak bylo předepsáno. Na podzim 1907 jeden takový svědek byl propuštěn za služby společnosti, oznámil tajemníku Carterlovi o přicházejících podvodech na váhách. Vyšetřováním se dokázalo, že se skutečně tak dělo. Váhy měly na dně díry na přechá a když se vázilo, mohl svědek společností náknutím ruky neb kolena spustiti díru a nejméně 12 až 18 liber na tisíc tím bylo uklizeho z váhy, aniž by to vážný mohl pozorovati. Podvody tyto obnášely za den od 6 do 24 tun cukru.

Stav osení.

Dle vřadního bulletinu, vydaného zemědělským odborem, průměrný stav zimní pšenice v Soustátí 1. května byl 83.5 proti 86 na 1. května loni a žita 88.1 proti 89.1 v stejnou dobu loni. Zimní pšenice oseta půda měřila asi 27, 871,000 akrů. To jest o 8.1 procent jüdy méně než loni a skoro o 7.2 procent méně půdy než na podzim pšenici oseto bylo.

Zavátý vlak.

Ze Sulphur Springs, v Coloradu, dochází zpráva, že do Denveru jedoucí vlak dráhy Denver, North-west a Pacific, jenž vyjel ze Steamboat Springs předminulý pátek ráno, dosud vězí ve sněhu u

ku. Jeden lovec, který po několik let byl již ve Spojených Státech, malé stádo to doprovází do New Yorku a možná, že až do Yellowstone parku.

Nestěti na panamském průplavu.

Následkem porouchané vzdušné brzdny na hlínu a kamení odvážejícím vlakem, událo se v Gold Hill sekei vážné nestěti. Zemí naložené káry hnaly se s ohromnou rychlostí po svahu a sřítily se do Culebra zákupu, při čemž bylo 11 dělníků usmrceno a 9 těžce poraněno.

Hostinští zanechávají svých obchodů.

Následkem zvýšení hostinské licence z \$500 na \$750, více než 500 hostinských zavřelo v Baltimore své živnosti. Majitelé jejich jsou většim dílem Němci v chudších čtvrtích města, ale také Češi a jiní přistěhovalci. Pavel Mang, který se živil z malého hostince přes dvacet roků, musel také zavřít, což jej dojalo tak, že spáchal sebevraždu. Zadusil se plynem.

Trust okradá i vládu.

Členkou společnost v New Yorku a New Jersey "American Sugar Refining Co." byla nucena v minulých dnech zaplatiti do vládní pokladny \$2,269,898, o které okradla spolkovou pokladnu. Bylo před soudem dokázáno, že společnost ta po deset pláňeb roků den co den a soustavně okradala vládní pokladnu o dan tím, že vázila dovážející cukr z ciziny na špatných váhách. Společnost měla v přístavisti v Brooklynu 17 váh, na nichž vázila sudový cukr skládaný s lodí a odvážený do pivokovaru. Vládní úředník vážil a měl při sobě zřízení společnosti za svědka. Společnostní svědek měl nloženo srovnati váhy tak, aby vážily méně, nežli bylo správně, by společnost nemusila platiti tak vysoké clo, jak bylo předepsáno. Na podzim 1907 jeden takový svědek byl propuštěn za služby společnosti, oznámil tajemníku Carterlovi o přicházejících podvodech na váhách. Vyšetřováním se dokázalo, že se skutečně tak dělo. Váhy měly na dně díry na přechá a když se vázilo, mohl svědek společností náknutím ruky neb kolena spustiti díru a nejméně 12 až 18 liber na tisíc tím bylo uklizeho z váhy, aniž by to vážný mohl pozorovati. Podvody tyto obnášely za den od 6 do 24 tun cukru.

Stav osení.

Dle vřadního bulletinu, vydaného zemědělským odborem, průměrný stav zimní pšenice v Soustátí 1. května byl 83.5 proti 86 na 1. května loni a žita 88.1 proti 89.1 v stejnou dobu loni. Zimní pšenice oseta půda měřila asi 27, 871,000 akrů. To jest o 8.1 procent jüdy méně než loni a skoro o 7.2 procent méně půdy než na podzim pšenici oseto bylo.

Zavátý vlak.

Ze Sulphur Springs, v Coloradu, dochází zpráva, že do Denveru jedoucí vlak dráhy Denver, North-west a Pacific, jenž vyjel ze Steamboat Springs předminulý pátek ráno, dosud vězí ve sněhu u

Corona. Nebude-li blokáda brzo přerušena, poštovní zásilky na vlak veze dopravny budou po dostavíku do Wolcott, Colo., a odtud do Denveru.

Vyrabitelé hosp. strojů se stěhují.

Továrníci začeti strojů rozhodli se přestěhovati své továrny do Evropy, a věnují na tamní zařízení \$6,000,000. Jedna továrna bude postavena v Roubaix ve Francii, a druhá v Neuss na Rýnu v Německu. Ve Francii už zadala stavbu továren na 25 akrech půdy i s továrnou na provázky, ale Neuss ještě nemá přípravy hotovy, avšak hodlá v 1910 už prodávati začí stroje v obou továrnách. Každá továrna bude zaměstnávat od 1,500 do 2,000 dělníků. Společnost doufá, že bude moci vítězně soutěžit se všemi evropskými továrními toh druhu a že bude prodávati do všech zemí kolen.

Dr. Iska bude vydávati v Oklahomě týdenní list.

Dr. Iska sdělil Ústřední Svob. Obci, jež byl organizátorem, že opustí Chicago, odjede na cesty, a konečně trvale se usadí v Oklahomě City, Okla., kdež vydávati bude svobodomyšlný týdeník. — V Oklahomě City vychází a tiskne se nyní, "Český Oklahoman," vydávaný p. F. D. Novákem a chicagský "Amerikán," vydávaný p. Geringerem, má tam odbočku, jež vychází pod názvem "Oklahomské noviny." Před časem tam vycházející časopis "Česko-slovenský Obzor," redigovaný p. A. J. Hospodským, vykoupila Národní Tiskárna v Onaze a vydává jej nyní, jako odbočku "Osvěty Americké." Pochybujeme, že dr. Iska bude dělat konkurenci p. A. Geringerovi a sotva asi p. Rosickému, a tu zdi se spíše pravděpodobným, že ujme se řízení některého z dosavadních odbočkových listů.

Tržní zprávy.

Omaha, Neb., 11. května, '09.
Pšenice — číslo 2, tvrdá, \$1.28—1.30; číslo 3, tvrdá, \$1.26—1.28; číslo 4, tvrdá, \$1.15—1.18; číslo 3, jarka, \$1.23—1.26.
Kukuřice — číslo 2, 70½c; 70¼c; číslo 3, 70c; čís. 4, 69½c; číslo 2, žlutá, 70¼c; číslo 3, žlutá, 70c—70¼c; čís. 2, bílá, 70¼c; čís. 3, bílá, 70¼c.
Oves — číslo 3, míchaný, 54c; číslo 3, žlutý, 54¼c—55c; číslo 3, bílý, 55c; čís. 4, bílý, 54—54¼c; standard 55c.
Žito — číslo 2, 78c, číslo 3, 76c.
Dovoz do trhu s dobytkem byl o malíčko silnější než v týdnu minulém, ale ceny o něco poklesly.

Dobří, až nejlepší, kornon krmecí volí, \$6.30—6.75; dobří až prostřední \$5.75—6.30; méně dobří po \$5.00—5.75. — Dobré až nejlepší krávy a jalovice \$5.00—5.85; dobré až prostřední \$4.25—5.00; méně dobré \$2.25—4.25. — Telata \$3.50—6.75. — Prasata měla rovněž cen o málo nižší následkem zpráv o nižších cenách z trhu jiných. Průměrná cena byla \$6.90—7.15; nejvyšší \$7.20.
Týdenní zprávy firmy Clay, Robinson & Co. udávají: Přívoz hovčíchí dobytka byl 5,700 kusů, což je o hodně více než v týdnu minulém. Po celý týden bylo dosti dobré mínění a ceny velmi dobré. Poptávka po těžších druzích byla velmi čilá. Jak nakupovač, tak i prodavač byli v týdnu minulém velmi uspokojeni s trhem. Průměrné ceny byly následující: Nejlepší volí \$6.30—6.75; dobří až prostřední \$6.00—6.25; méně dobří \$5.00—5.90. Telata \$3.50—6.75. Krávy a jalovice \$2.75—5.15. Trh na prasata se nezměnil o mnoho, jen později následkem většího dovozu cena asi o 6c poklesla. Průměrná cena byla \$6.80—7.05; nejvyšší \$7.25.

— Nic tak nepřispěje k ozdobe vašeho domova jako pěkný obraz. Máme jich hojný výběr — Různé krajomalby, svetské obrazy, jakož i obrazy svatých. — Píšte na Pokrok Západa, 1325 William St., Omaha Neb.
Předplatě se na Pokrok, pouze \$1.00 ročně.